

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Професійний розвиток педагога

Матеріали IV регіонального науково-практичного семінару
*«Сучасний вчитель початкових класів:
реалії та перспективи»*
10 грудня 2013 року

Рівне
Видавець О.Зень
2013

УДК 373.3.011.3-051.
ББК 74.204.2
П-84

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 24 листопада 2013 р.)

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – **голова оргкомітету**;
Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету**;
Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету**;
Сілков Валерій Васильович – кандидат педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету РДГУ;
Колупаєва Тетяна Євстафіївна – кандидат педагогічних наук, професор;
Бричок Борис Павлович – кандидат педагогічних наук, професор;
Яковишина Тетяна В'ячеславівна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Гудовсек Оксана Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Шевців Зоя Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Бричок Світлана Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Боровець Олена Віталіївна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Веремчук Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Міщеня Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Рецензенти:

Чепіль Марія Миронівна – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Пальчевський Степан Сергійович – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету

Професійний розвиток педагога. Матеріали IV регіонального науково-практичного семінару «Сучасний вчитель початкових класів: реалії та перспективи» – Рівне: О.Зень, 2013.- 160 с.

ISBN 978-617-601-074-6

У матеріалах IV регіонального науково-практичного семінару подаються статті викладачів Рівненських вищих навчальних закладів, статті та конспекти навчальних занять вчителів загальноосвітніх шкіл. Представлена тематика розроблена з урахуванням сучасного вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду, досягнень педагогічної та психологічної науки.

Матеріали були представлені на науково-практичному семінарі "Сучасний вчитель початкових класів: реалії та перспективи", проведеного кафедрою педагогіки початкової освіти за участю представників міського управління освіти, викладачів, завучів та вчителів шкіл.

Матеріали розраховані на викладачів, вчителів та студентів психолого-педагогічних спеціальностей.

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ISBN 978-617-601-074-6

© Автори статей, 2013

економічного розвитку, оскільки інтернаціоналізація господарської діяльності та посилення взаємозалежності національних економік є характерною рисою пострадянського часу.

Вкрай необхідним є формування концептуальних засад та дослідження еволюції інноваційного розвитку на підставі наукового аналітичного інструментарію, що дозволить сформувати ідеологію інноваційного розвитку та враховувати всі складові системного інноваційного процесу, а саме: управляти ним на основі як ринкових механізмів, так і методів державного регулювання [3]. Звичайно, таке спрямування зумовлене відповідними положеннями Конституції України [1], у якій як загальну мету визначено розбудову інноваційного суспільства, заснованого на знаннях, Стратегією економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) "Шляхом Європейської інтеграції", закони України щодо інноваційного розвитку, зокрема "Про інноваційну діяльність", про створення інноваційних технопарків і технополісів та інші. Ці завдання – пріоритетні у стратегії соціально-економічного розвитку України в XXI столітті. Дослідження зазначеної проблеми набули актуальності вісім років тому, коли були проведені дискусії, обговорення у Верховній Раді України з метою розроблення Стратегії економічного і соціального розвитку України. Верховною Радою України також було прийнято низку законів щодо інноваційної розвитку держави.

Безперечно, осмислення системної структури інновацій та теоретичних основ їх поширення, визначення параметрів досягнутого рівня інноваційної діяльності, вивчення її впливу на економічне зростання і підвищення ефективності виробництва є тим імперативом, який може забезпечити національній економіці гідне місце у світовому розподілі праці. Це потребує розроблення концепції поліваріантності інноваційного розвитку, визначення можливостей його самоорганізації та створення такої технології економічного зростання, яка дозволить забезпечити національній економіці адаптацію до сучасної інноваційної кон'юнктури [8]. Вважається, що головним напрямом наукової діяльності в Україні повинно стати створення наукових шкіл та розвиток лабораторно-експериментальної бази, підготовка власних наукових кадрів, проведення фундаментальних та прикладних досліджень [9].

Список використаних джерел

1. Конституція України Основний Закон [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – Випуск 30. – 141 с. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>;
2. Закон України "Про вищу освіту" від 17.01.2002 № 2984-III, із змінами, внесеними згідно із законом № 107-VI від 28.12.2007 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – Випуск 20. – 134 с. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Бачанко Д. П. Болонська декларація Спільна декларація міністрів освіти Європи / Д. П. Бачанко // Я, студент. – 2005. – Випуск 4. – С. 13-15.
4. Згуровський М.З. Болонський процес – структурна реформа вищої освіти на європейському просторі / М. З. Згуровський // НТУУ "КПІ". – 2007. – С. 20-21.
5. Степко М. Ф. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна – Болонья – Саламанка – Прага – Берлін) / [Степко М. Ф., Болубаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубінко В. В., Бабін І. І.]. – Тернопіль : вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка. – 2003. – С. 50-52.
6. Товажнянський Л.Л. Болонський процес : цикли, ступені, кредити : монографія / Товажнянський Л. Л., Сокол Є. І., Клименко Б. В. // Харків : НТУ "ХПІ". – 2004. – С. 143-144.
7. Комюніке Конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти. Загальноєвропейський простір вищої освіти – досягнення цілей. м. Берген, 19-20 травня 2005 р. // Вища школа. – 2005. – Випуск 4. – С. 20-25.
8. Кремень В.Г. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр.) / [Кремень В.Г., Степко М.Ф., Болубаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубінко В. В., Бабін І. І.] // Тернопіль : Вид-во ТДПУ імені В. Гнатюка. – 2004. – С.145-147.
9. Рижкова С. А. Болонський процес : етапи та напрями реформування системи вищої освіти / С.А.Рижкова // Методичні рекомендації. – К., 2006. – Випуск 5. – С. 14-16.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ САМОСВІДОМОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

*Міщенко Оксана Миколаївна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки початкової освіти
Рівненського державного гуманітарного університету*

Самосвідомість є надзвичайно складним і багатостороннім духовним явищем, що відіграє важливу роль у різних сферах життєдіяльності людей, дає їм змогу не тільки усвідомлювати себе і світ, в якому вони живуть, але й виробляти свідоме ставлення до природи, суспільства, інших людей та самих себе, орієнтуватися в навколишній дійсності й в самих собі, зберігати свою цілісність та сталість у мінливих реаліях суспільного життя, займати у ньому певну позицію, гармонізувати свої стосунки із середовищем, іншими людьми.

Проблема людської самосвідомості є багатоаспектною, що підтверджується дослідженнями філософів, соціологів, психологів, педагогів. Ще в античній філософії був широко відомий заклик «Пізнай самого себе», який приписують афінському філософу Сократу. На його думку, людина є істотою, котра постійно шукає саму себе, яка у кожен момент свого існування відчуває і звіряє умови свого існування [1].

«Найважливіше за все у світі – вміння бути самим собою», – наголошував французький мислитель Мішель Монтень [1].

Предметом спеціального вивчення самосвідомість людини стала лише у філософії кінця XVIII – початку XIX ст. Найбільш ґрунтовно такі дослідження проводилися в німецькій класичній філософії, в якій проблема самосвідомості стала ключовою. Її засновник І.Кант зазначав: «Та обставина, що людина може володіти уявленням про своє Я, безмірно підносить її над усіма іншими істотами, що живуть на Землі. Завдяки цьому вона – особистість, і в силу єдності свідомості за всіх змін, які вона може переживати, вона – та сама особистість...» [3].

Людвіг Фейєрбах виступав за таке розуміння самосвідомості. По-перше, він вказував, що самосвідомість може бути лише самосвідомістю людини, а не ідеї чи бога. По-друге, що самосвідомість людини є її родовою самосвідомістю, усвідомленням нею своєї родової сутності, а індивідуальна самосвідомість виникає лише внаслідок співвіднесення конкретною людиною себе зі своїм родом, тобто тільки на основі родової самосвідомості. По-третє, самосвідомість людини може виникнути тільки у процесі спілкування, оскільки опосередковуючою ланкою між людиною й світом є завжди інша людина. Тобто, самосвідомість може існувати в різних, зокрема й видозмінених формах, як, наприклад, у релігії, де вона сприймається як самосвідомість Бога, і проходить різні ступені у своєму розвитку [11].

Особливої актуальності в XX столітті філософські дослідження проблеми самосвідомості набули у зв'язку з визнанням людини головним предметом філософії.

О.Спіркін, зазначав: «Здатність до самосвідомості й самопізнання – надбання людини, яка у своїй самосвідомості усвідомлює саму себе як суб'єкта свідомості, спілкування і дії, стаючи у безпосереднє відношення до самої себе. Тільки у цій формі й може існувати самосвідомість, головна особливість якої полягає у тому, що вона орієнтована на осмислення людиною своїх дій, почуттів, думок, мотивів поведінки, інтересів, свого становища в суспільстві...»

Тому суттєвою рисою самосвідомості є здатність мислячої людини не виділяти себе із світу й протиставляти себе йому. Разом з тим у самосвідомості відбувається усвідомлення особистості не як абсолютно відокремленої від світу, а в розмаїтті відносин із ним. Рівень розвитку самосвідомості може бути різним, однак провідне місце в ній займає усвідомлення вимог суспільства до особи, свого суспільного обов'язку і сенсу життя, відповідальності за доручену справу перед колективом, класом, нацією, батьківщиною і людством.

«...Сутність самосвідомості, вираженої в понятті «Я», – відзначав І.Кон, – полягає в розумінні себе як цілісності, у визначенні власної ідентичності. Самосвідомість (образ «Я») – не сума окремих характеристик, а цілісний образ, єдина, хоча й не позбавлена внутрішніх суперечностей, установка у ставленні до самого себе». Крім того, людина може усвідомлювати себе лише у співвідношенні з іншими людьми, а також істотами та предметами, тобто самосвідомість виникає внаслідок співвіднесення різних форм свідомості (про предмети, саму себе), тому становить вищий рівень духовного осягнення дійсності [5].

Проаналізувавши філософські, психолого-педагогічні джерела можна узагальнити, що першопричиною самосвідомості були не просто цікавість людини до самої себе і не випадкове співвіднесення нею своїх внутрішніх переживань та відчуттів із зовнішніми предметами, а історична необхідність оволодіння людьми стихією своєї власної колективної діяльності, духовного закріплення і санкціонування суспільних відносин і підпорядкування їм індивідуальних дій, вироблення досконаліших засобів соціального контролю і регуляції людської діяльності, а відповідно – і вдосконалення цієї діяльності та її суб'єкта – ось головні причини виникнення самосвідомості у процесі суспільного розвитку. «Самосвідомість є вищим рівнем соціального відображення і регуляції людської діяльності, на якому соціальний суб'єкт піднімається до усвідомлення своєї відмінності і своїх відносин з оточуючим природним і соціальним середовищем, своїх колективних (суспільних) інтересів і цілей діяльності, перетворюючись тим самим з «суб'єкта в собі» в «суб'єкт для себе» [5].

Отже, завдяки особистісній самосвідомості людина не тільки виділяє себе з оточуючого середовища і відрізняє себе від інших людей, але й стає об'єктом різних видів діяльності: самопізнання, самовдосконалення, самоконтролю тощо.

Чеський педагог Я.А.Коменський акцентував на найголовніших питаннях всього людського пізнання: хто така людина, що вона повинна робити і на що сподіватися, підкреслюючи разом з тим, що висвітлення цих питань і відповідей на них повинно бути обов'язково відображене у змісті всезагальної пансофічної освіти, і висвітлене так, щоб їх могли зрозуміти й діти. Можливість реалізації й плідність цих поглядів він довів підручником для початкового навчання «Світ чуттєвих речей в малюнках», більшість статей була присвячена саме людині [4].

Проблема самопізнання була однією з центральних творчості Г.Сковороди. У своїх перших філософських творах «Наркісс. Разглагол о том: узнай себе» і «Симфонія, нареченная Книга Асхань о познании самого себе» вчений відзначав, що в пізнанні найголовнішим є розкриття і усвідомлення сутності людини, а пізнання себе в гармонії світу є осягненням істини буття. Самопізнання, на його думку, є важливим для досягнення щастя, бо без самопізнання неможливо зрозуміти власного призначення [8].

На необхідність формування самосвідомості учнів у процесі суспільного виховання вказував К.Ушинський, наголошуючи, що головним предметом і «головною метою виховання людини може бути тільки сама людина, оскільки все інше в цьому світі (держава, народ, людство) існують тільки для людини» [10].

Проблема формування самосвідомості учнів має місце в науковому доробку українських педагогів XIX–XX століть: С.Русової, Б.Грінченка, І.Огієнка, Я.Чепіги, М.Драгоманова, Г.Ващенко та інших. Учені розглядали самосвідомість у зв'язку з такими поняттями як «виховний ідеал», «національне виховання», «національна свідомість». Формування самосвідомості вони пов'язували з вихованням громадянськості, патріотизму, любові до Батьківщини. У цілому ж, розкриваючи суть і шляхи національного виховання, педагоги акцентували увагу на формуванні національної свідомості й самосвідомості на основі загальнолюдських та національних цінностей.

Актуальною у наш час є програма виховання А.Макаренка, який писав: «Я під цілями виховання розумію програму людської особи, програму людського характеру, причому в поняття характеру я вкладаю весь зміст особистості, тобто, і характер зовнішніх проявів, і внутрішньої переконаності, і політичне виховання, і знання усієї картини людської особи; я вважаю, що ми, педагоги, повинні мати таку програму людської особи, до якої повинні прагнути» [7].

На думку А.Макаренка, самосвідомість дитини не повинна зосереджуватися на усвідомленні нею лише власних егоїстичних інтересів, тому батькам потрібно дуже уважно ставитися до питання про почуття дитини до людей і суспільства. «Необхідно дбати, щоб у дитини були друзі (батьки, брати, товариші), щоб її ставлення до цих друзів не було випадковим і егоїстичним, щоб інтереси друзів турбували дитину. Якомога раніше треба пробуджувати інтерес дитини до свого села або міста, а потім до всієї нашої країни, до її історії, до її видатних діячів» [7].

Гуманістичний підхід до проблеми формування самосвідомості розглядав і В.Сухомлинський, для якого «Людина – найвища цінність». Головне завдання вчителя, на його думку, полягає насамперед у «творенні Людини». Це – надзвичайно складна, благородна і дуже відповідальна справа, яка вимагає досконалого знання людини, розуміння індивідуальних особливостей кожного учня, любові до дітей. Але разом з тим педагог акцентував, що «ніхто не зможе виховати людину, якщо вона сама себе не виховає». Основою самовиховання, на думку вченого, і є самосвідомість, формування якої у школярів має важливе педагогічне значення [9].

Тому самосвідомість включає і самопізнання, і самопроектування або самоідеалізацію, і самовідношення, зокрема самооцінку та інші сторони.

В.Сухомлинський вважав, що виховувати саму себе людина зможе тільки тоді, коли вона знає саму себе. Але звідки в неї можуть взятися ці знання? Звичайно, кожна людина отримує такі знання власного життєвого досвіду: порівнюючи себе з іншими людьми та співвідносячи себе з іншими живими істотами та неживими предметами. Однак цього не досить, тому що отримувати таким шляхом знання людини про саму себе є уривчастими, неповними, несистематизованими. Тому цей недолік повинні допомогти усунути школа, освіта. Підкреслюючи виняткове значення гармонійного поєднання «трьох елементів освіти» – знань про природу, суспільство і людину, він відзначав: «Без знань про людину освіта не була б повною...» [9].

В умовах незалежності України значна увага проблемі формування самосвідомості учнівської молоді приділяється у працях В.Кременя. Так, характеризуючи історичні виклики, перед якими постала освіта у XXI столітті, вчений відзначає необхідність сформулювати на загальносуспільному й індивідуальному рівнях «розуміння людини як найвищої цінності», права кожного стати і залишатися самим собою у відповідності зі своїми природними здібностями, що зможе забезпечити високий демократизм суспільства. Необхідно поєднувати національну й загальнолюдську самосвідомість, щоб людина, формуючись як патріот своєї країни, усвідомлювала реалії світу, була здатною жити і діяти в цьому світі, нести частку відповідальності за нього, бути, по суті, не тільки громадянином країни, а й громадянином світу [6].

У своїх працях торкаються проблем формування самосвідомості І.Бех, Н.Бібік, О.Сухомлинська та інші сучасні педагоги. Так, І.Бех наголошує на тому, що людина має бути чуйною до іншої людини, і саме на людське життя варто спрямувати погляд дитини. Явища людського життя і є головним предметом спостережень у нашій школі. Таким чином, оточуюча дитину дійсність вивчається нею, насамперед, як оточуюче її людське життя, а природа пізнається не як щось самодостатнє, а як те, в чому живе людина. Тобто саме в школі, на його думку й формується самосвідомість сучасного школяра [2].

Філософи і психологи розуміють його як похідне від свідомості людини, не відокремлюючи від людської природи. Змістова характеристика самосвідомості розглядається ними у зв'язку з такими поняттями, як: свідомість, самооцінка, світогляд, самопізнання, самовдосконалення, самоконтроль.

Отже, самосвідомість – усвідомлення людиною себе як особистості, своєї діяльності, стосунків з іншими людьми, власних дій та вчинків, їх мотивів, цілей, розумових, моральних, фізичних якостей тощо. Тобто самосвідомість формується на ранніх етапах онтогенезу в процесі становлення власного образу, уявлення про себе, самооцінки та ставлення до себе, що відповідно й дає змогу виділити три компоненти самосвідомості: пізнавальний, емоційний та вольовий. Пізнавальний компонент включає самовідчуття, самоаналіз, уявлення про себе, самооцінку. Емоційний компонент – це самопочуття, які характеризують усвідомлювані переживання людини. Вольовий компонент акумулює самовладання, саморегуляцію поведінки і діяльності, самодисципліну, самоконтроль, тобто все, що є результатом активності особистості. Підтримуючи обґрунтовані думки філософів і психологів, вважаємо, що причинами виникнення самосвідомості були: історична необхідність людини пізнати суть своєї природи, діяльності, взаємозв'язок свого внутрішнього світу з оточуючим середовищем.

Особистісна самосвідомість – своєрідне ядро структури особистості, інтегруючий чинник різних виявів людської життєдіяльності, що забезпечує її цілісність, сталість у змінюваних умовах життя. Самосвідомість є каталізатором формування особистості, що прискорює її соціальне зростання у процесі соціалізації. У наукових джерелах акцентується увага на таких функціях самосвідомості: соціально адаптивна, що орієнтує на гармонійне узгодження соціальних, групових і особистісних поглядів, інтересів, запитів, на гуманізацію відносин між людьми; визначально-детермінуюча, що зумовлює спрямованість світогляду суб'єкта, відповідність його інтересам особистості, її життєвому самовизначенню; регулятивна, дозволяє регулювати ставлення людини до навколишнього світу, самої себе і сприяє формуванню цілісної та стійкої життєвої позиції особистості; виховна – сприяє формуванню гуманістичних поглядів особистості, прилученню її до збагачення духовних цінностей; розвивальна, яка свідчить, що сформованість самосвідомості особистості є джерелом її подальшого розвитку, стрижнем життєтворчості.

Список використаних джерел

1. Арцишевська М. Р. Інтеграція змісту освіти / М.Р.Арцишевська, Р.А..Арцишевський. – Луцьк: Вежа, 2007.– 316 с.
2. Бех І. Д. Категорія «ставлення» в контексті розвитку образу «Я» особистості / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 3. – С. 9-21.
3. Кант І. Антропологія с прагматической точки зрения. 1798 / И.Кант //И.Кант. Сочинения. В 6 т. Т.6 /пер. с нем.. – М.: Мысль, 1966.
4. Коменский Я. А. Предвестник всеобщей мудрости / Я. А. Коменский // Избранные педагогические сочинения. В 2 т. – М.: Педагогика, 1982. – С. 477-527.
5. Кон И. С. Открытие «Я» / И. С. Кон. – М.: Политиздат, 1978. – 367 с.
6. Кремень В. Г. Трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації / В. Г. Кремень // Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі: матеріали методолог. семінару АПН України, 19 березня 2008 р., м. Київ. – К., 2008. – С. 11-18.
7. Макаренко А. С. Проблемы школьного советского воспитания: лекции // А. С. Макаренко. Избранные педагогические сочинения. В 2 т. – М.: Педагогика, 1977.
8. Сковорода Г. С. Повне зібрання творів. В 2 т. / Г. С. Сковорода .–К.: Наук.д.,1973.– Т.1 - 532с.
9. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям // В. О. Сухомлинський / Вибрані твори. В 5т. Т.3.– К.: Рад. шк.,1977.
10. Ушинский К. Д. Человек как предмет воспитания. Опыт педагогической антропологии // Ушинский К.Д. /Педагогические сочинения. Т. 5. – М.: Педагогика, 1990.
11. Фейербах Л. Лекции о сущности религии // Фейербах Л. /Избранные философские сочинения. В 2т. – М.: Госполитиздат, 1955.

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПРОГНОЗУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

*Мішук Наталія Андріївна,
вчитель початкових класів,
вища кваліфікаційна категорія,
вчитель-методист,
ЗОШ № 16, м.Рівне*

*Існує разюча можливість опанувати
предметом математично, не зрозумівши суті справи.*

А. Ейнштейн

Новий Державний стандарт передбачає розвиток творчої, креативної особистості дитини як одне з пріоритетних завдань. Саме від творчих людей, які можуть досягти успіхів у діяльності завдяки певним індивідуальним та особистим рисам, залежить розвиток суспільства.

Креативна, творча особистість – це індивід, який володіє високим рівнем знань, має потяг до нового, оригінального. Для такої особистості творча, креативна діяльність є життєвою потребою, її здібності пов'язані із створенням нового, оригінального продукту. Щодо математичної грамотності школярів, то міжнародні експерти акцентують увагу на використанні математичних знань у різноманітних ситуаціях через використання різних підходів, які потребують міркування, інтуїції, розумової активності.

Найкраще учні виконують завдання на застосування фактів і процедур, уміють оперувати поняттями.

Найскладнішими виявилися завдання, що потребують міркування; застосування здобутих знань й умінь до реальних ситуацій, характерних для повсякденного життя.

Результати моніторингових досліджень з математики свідчать про недостатній рівень сформованості в учнів таких умінь:

- розв'язувати творчі завдання;

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
-----------	---

НАПРЯМ
"АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ"

<i>Павелків Роман Володимирович</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	5
<i>Сілков Валерій Васильович</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДІЙСНЮВАТИ НАСТУПНІСТЬ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ МІЖ I-IV ТА V-VI КЛАСАМИ	7
<i>Колупасєва Тетяна Євстафіївна</i> СТАНДАРТИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ	10
<i>Белаши Тетяна Степанівна</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	13
<i>Болгар Олена Миколаївна</i> ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	16
<i>Боровець Олена Віталіївна</i> ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	19
<i>Бричок Борис Павлович</i> МАЙБУТНІЙ ВЧИТЕЛЬ ФОРМУЄТЬСЯ ЩЕ ЗА ШКІЛЬНОЮ ПАРТОЮ	22
<i>Бричок Світлана Борисівна</i> ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА: ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ	24
<i>Веремчук Алла Петрівна</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ І СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ЙОГО ОСОБИСТОСТІ	28
<i>Гданьян Олександр Олександрович</i> ДИДАКТИЧНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	31
<i>Грицай Наталія Богданівна</i> ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ	33
<i>Гудовсек Оксана Анатоліївна</i> АРТПЕДАГОГІКА - НОВИЙ НАПРЯМ В СИСТЕМІ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	35
<i>Дерманська Наталі Вікторівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ В.СУХОМЛИНСЬКОГО В СУЧАСНИХ УМОВАХ	37
<i>Дмитренко Галина Олександрівна</i> ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	40
<i>Захарчук Зоя Олександрівна</i> ХОРОВА ДЕКЛАМАЦІЯ ЯК ЗАСІБ УСВІДОМЛЕННЯ ФАКТИЧНОГО ТА ОБРАЗНОГО ЗМІСТУ ВІРША, ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ВИРАЗНОГО ЧИТАННЯ	42
<i>Іскра Лілія Віталіївна</i> ІДЕЇ ВИХОВАННЯ В ДУСІ МИРУ У СУЧАСНІЙ ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ	47

<i>Катеринюк Вікторія Іванівна</i>	ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ	48
<i>Красовська Ольга Олександрівна</i>	ЗНАННЄВИЙ КОМПОНЕНТ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ГАЛУЗІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	50
<i>Мартинчук Ольга Володимирівна</i>	БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС У ЙОГО ГЕНЕЗИСІ ТА РОЗВИТКУ	53
<i>Міщенко Оксана Миколаївна</i>	ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ САМОСВІДОМОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	56
<i>Мішук Наталія Андріївна</i>	РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПРОГНОЗУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	59
<i>Петрушина Неоніла Павлівна</i>	НАДАННЯ ПІДТРИМКИ УЧНЯМ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ	62
<i>Рудич Зінаїда Володимирівна</i>	СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ В МЕРЕЖІ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	64
<i>Сафронюк Інна Іванівна</i>	ПРИКЛАДНА ІННОВАТИКА В СКЛАДНИХ УМОВАХ	66
<i>Шевців Зоя Михайлівна</i>	ПРАКТИКА ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	69
<i>Шутяк Володимир Георгійович</i>	ПРО ПОЛІТЕХНІЧНУ ОСВІТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	71
<i>Яковишина Тетяна В'ячеславівна</i>	ІННОВАЦІЙНА ПЕРЕБУДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У РОБОТІ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	75
<i>Юрчик Леся Михайлівна</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	78

НАПРЯМ

"РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ"

<i>Андрущук Мирослава Володимирівна,</i>	УКРАЇНСЬКЕ ЧИТАННЯ 3 КЛАС	81
<i>Болгар Олена Миколаївна</i>	ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ІМІДЖ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	84
<i>Гойда Ольга Петрівна</i>	УРОК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ. 2 КЛАС (ЗА ПІДРУЧНИКОМ О. КАРП'ЮК)	86
<i>Грибчук Світлана Миколаївна, Невелічук Лариса Петрівна</i>	РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ МОЛОДШИХ КЛАСІВ	89
<i>Грицюта Олена Анатоліївна, Кривко Валентина Григорівна, Мосійчук Галина Анатоліївна</i>	РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	91
<i>Дзюбук Галина Володимирівна</i>	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В "ШКОЛІ ЩАСЛИВОЇ ДИТИНИ"	96

<i>Дубінська Олена Володимирівна</i> ІНТЕГРОВАНІЙ УРОК (ЧИТАННЯ, ПРИРОДОЗНАВСТВО, ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО) 1 КЛАС	98
<i>Кухарчук Валентина Степанівна</i> УРОК ПИСЬМА В БУКВАРНИЙ ПЕРІОД НАВЧАННЯ ГРАМОТИ	100
<i>Мащенко Вікторія Ігорівна</i> ОЗНАЙОМЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ МИЛОЗВУЧНОСТІ ТА ВИРАЗНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	103
<i>Миронюк Галина В'ячеславівна</i> ПСИХОЛОГО-ЛІНГВІСТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	106
<i>Порадюк Оксана Миколаївна</i> ОПТИМАЛЬНІ ШЛЯХИ САМОРОЗВИТКУ, САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	109
<i>Приходько Лариса Миколаївна</i> ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІГОР, ІГРОВИХ СИТУАЦІЙ У НАВЧАЛЬНО - ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	112
<i>Раджабова Тетяна Миколаївна</i> УРОК СЛОВЕСНОСТІ В 2-ОМУ КЛАСІ	115
<i>Рябова Олена Анатоліївна</i> УРОК МАТЕМАТИКИ 1 КЛАС	118
<i>Саковська Тетяна Миколаївна</i> ВИХОВНА ГОДИНА. 1 КЛАС	121
<i>Сидорук Галина Василівна</i> УРОК З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (4 КЛАС ЗА ПІДРУЧНИКОМ О. КАРП'ЮК)	124
<i>Стельмах Ольга Миколаївна</i> ВИХОВНА ГОДИНА	127
<i>Суржук Тетяна Борисівна</i> ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ТЕКСТУ В УМОВАХ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	129
<i>Тимошенко Оксана Анатоліївна</i> ВИХОВНА ГОДИНА	132
<i>Тишина Вікторія Вікторівна</i> ВИХОВНА ГОДИНА 3 КЛАС	137
<i>Ткачук Ольга Сергіївна</i> ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИКО-ОРФОЕПІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	140
<i>Усач Лариса Володимирівна</i> ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГА ТА СІМ'Ї ПРИ ФОРМУВАННІ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	141
<i>Фірсова Ольга Валеріївна</i> УРОК МАТЕМАТИКИ. 3 КЛАС	145
<i>Шоха Олена Святославівна</i> УКРАЇНСЬКА МОВА. 3 КЛАС	149
<i>Яценя Алла Володимирівна</i> МАТЕМАТИКА. 1 КЛАС	153